

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOJE ATLIKTO FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2013 m. liepos 15 d. Nr. FA-P-60-4-91
Vilnius

Auditas atliktas, vykdant 2012-07-25 pavedimą Nr. P-60-4

Auditą atliko valstybinių auditorių grupė:

Živilė Baziliauskaitė (grupės vadovė)

Dainora Paužinskienė

Remigijus Pužauskas

Aldona Čaplikienė

Rasa Ledovskienė

Auditas pradėtas 2012-07-30

Auditas baigtas 2013-07-15

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

Ižanga	3
Audito apimtis ir metodai	3
Pastebėjimai, išvados, rekomendacijos	5
1. Pastebėjimai dėl konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio duomenų	5
1.1. Lietuvos Respublikos finansų ministerijoje	5
1.2. Muitinės departamente prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos	6
2. Pastebėjimai dėl valstybės turto ir lėšų valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo	8
2.1. Valstybinėje mokesčių inspekcijoje prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos	8
2.2. Muitinės departamente prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos	8
3. Kiti pastebėjimai	11
4. Rekomendacijos	11
Priedai	13

IŽANGA

Audito tikslas – įvertinti: 2012 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenis ir pareikšti nepriklausomą nuomonę; valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę.

Audituojamas subjektas – Lietuvos Respublikos finansų ministerija.

Audituojamas laikotarpis – 2012 metai.

Audituojamu laikotarpiu Finansų ministerijai vadovavo ministrė Ingrida Šimonytė (iki 2012-12-12) ir ministras Rimantas Šadžius (nuo 2012-12-13), vyriausiojo buhalterio funkcijas vykdė Ekonomikos departamento direktorė Daiva Pipirienė.

Valstybinio audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė dėl konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenų, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams pareiškama valstybinio audito išvadoje.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audito metu buvo vertinami Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2012 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniai, kurie sudaryti iš Finansų ministerijos ir jai pavaldžių įstaigų ataskaitų rinkinių.

Finansų ministerijos ir jai pavaldžių įstaigų 2012 metų konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį sudarė:

- Biudžeto išlaidų sąmatų vykdymo ataskaitų 2012 m. gruodžio 31 d. aiškinamasis raštas;
- Biudžetinių įstaigų pajamų įmokų į biudžetą, biudžeto pajamų iš mokesčių dalies ir kitų lėšų, skiriamų programoms finansuoti, 2012 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 1)
- Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2012 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 2);
- Finansinės nuomos (lizingo) ir pirkimo išsimokėtinai įsipareigojimų 2012 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 3);
- Mokėtinų ir gautinų sumų 2012 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 4);
- Nepanaudotų biudžetinių įstaigų pajamų įmokų į valstybės biudžetą, valstybės biudžeto pajamų iš mokesčių dalies ir kitų lėšų, skiriamų programoms finansuoti, 2012 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 5);

Finansų ministerijos, jai pavaldžių biudžetinių įstaigų 2012 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį sudarė:

- Finansinės būklės ataskaita pagal 2012 m. gruodžio 31 d. duomenis;

- Veiklos rezultatų ataskaita pagal 2012 m. gruodžio 31 d. duomenis;
- Pinigų srautų ataskaita pagal 2012 m. gruodžio 31 d. duomenis;
- Grynojo turto pokyčių ataskaita pagal 2012 m. gruodžio 31 d. duomenis;
- 2012 m. finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas.

Finansų ministerija ir aštuonios pavaldžios įstaigos 2012 metais vykdė 10 programų:

- Finansų politikos formavimas ir įgyvendinimas (kodas 01.02);
- Skolos valstybės vardu valdymas (kodas 01.04);
- Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos veikla (kodas 01.05);
- Lietuvos Respublikos muitinės veikla (kodas 01.06);
- Teisės aktuose numatytų priemonių finansavimas savivaldybėse (kodas 02.01);
- Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos programų ir projektų įgyvendinimo užtikrinimas (kodas 02.02);
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės rezervas (kodas 02.03);
- Europos Sąjungos nuosavi ištekliai ir narystės mokesčiai bei įnašai Europos Sąjungos ir tarptautinėms finansų organizacijoms (kodas 02.04);
- Lietuvos Respublikos atstovų kelionių į Europos Sąjungos Tarybos darbo organų susitikimus išlaidų kompensavimas (kodas 02.05);
- Tradicinių Lietuvos religinių bendruomenių, bendrijų ir centrų maldos namų atstatymas ir kitos reikmės (kodas 02.07).

Šioms programoms patvirtinta 4 115 915,8 tūkst. Lt asignavimų: 4 088 275,8 tūkst. Lt išlaidoms (iš jų 212 311,8 tūkst. Lt darbo užmokesčiui) ir 27 640 tūkst. Lt turtui įsigyti. Be to, į 2012 metų asignavimų planą perkelti 2011 metais nepanaudoti 1 326,2 tūkst. Lt viršplaninių įmokų likučiai (iš jų turtui – 8,6 tūkst. Lt). Finansų ministerijos pažymomis asignavimai darbo užmokesčiui sumažinti 4 853,2 tūkst. Lt, iš jų 3 461,4 tūkst. lėšų perkeltiant turto įsigijimui.

Finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likutis, kaip nurodyta konsoliduotojoje finansinės būklės ataskaitoje, 2012 metų pradžioje buvo iš viso 860 133,5 tūkst. Lt, pabaigoje – 767 761,6 tūkst. Lt.

Finansinis (teisėtumo) auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus, Tarptautinius audito standartus ir Tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus.

Auditas atliktas siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ir finansinių ataskaitų rinkiniuose nėra reikšmingų iškraipymų ir valstybės lėšos ir turtas valdomi, naudojami ir disponuojama jais teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų vidaus kontrolės apribojimų ir to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

Įvertinę 2012 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių ir (ar) kitų ataskaitų duomenis ir valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą, Finansų ministerijai pateikėme valstybinio audito ataskaitą ir išvadą. Šio audito rezultatai naudojami vertinant Finansų ministerijos konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį.

Audito metu, siekiant gauti audito tikslams reikalingų įrodymų, atlikta:

- išsami rizikos analizė (audito planavimo etape), kuri leido panaudoti rizika ir reikšmingumu pagrįstą audito metodiką, audito darbą sutelkiant didžiausios rizikos srityse;
- tvarkos aprašų, taisyklių, įsakymų ir kitų dokumentų peržiūra ir nuoseklios peržiūros testai (kontrolės aplinkos tyrimas).

Atliktos svarbiausių sričių (ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto, finansinio turto, darbo užmokesčio, pagrindinės veiklos sąnaudų, pajamų, finansavimo sumų ir trumpalaikio turto (atsargų, skirtų parduoti)) savarankiškos audito procedūros. Tam buvo atrinkti visumą geriausiai reprezentavę audito pavyzdžiai. Vertindami, kaip laikomasi teisės aktų, atsižvelgėme į aplinkybes, priežastis ir pasekmes.

Audito įrodymai gauti taikant skaičiavimo, patikrinimo, paklausimo, analitinės, stebėjimo ir kitas audito procedūras.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. Pastebėjimai dėl konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio duomenų

1.1. Lietuvos Respublikos finansų ministerijoje

Finansų ministerija ataskaitinio laikotarpio pabaigoje buhalterinėje apskaitoje neužregistravo kitų ilgalaikių gautinų ir sukauptų gautinų sumų iš valstybės išdo ir tiek pat kitų ilgalaikių ir trumpalaikių įsipareigojimų savivaldybėms, kad būtų išmokėtos kompensacijos už atkurtas piliečių nuosavybės teises į išlikusius gyvenamuosius namus, jų dalis, butus bei už išperkamą nekilnojamąjį turtą religinėms bendrijoms pagal Lietuvos Respublikos kompensacijų už valstybės išperkamą nekilnojamąjį turtą dydžio, šaltinių, mokėjimo terminų bei tvarkos, taip pat valstybės garantijų ir lengvatų, numatytų Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatyme,

įstatymą¹ ir Lietuvos Respublikos religinių bendrijų teisės į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo tvarkos įstatymą².

Dėl Finansų ministerijos apskaitoje neužregistruotų kitų ilgalaikių gautinų ir sukauptų gautinų sumų iš valstybės išdo bei tiek pat kitų ilgalaikių ir trumpalaikių įsipareigojimų savivaldybėms 2012 metų finansinių ataskaitų rinkinio duomenys nėra tikslūs. Pagal Valstybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio aiškinamojo rašto 11 priede „Informacija apie valstybės įsipareigojimus, neįtrauktus į Valstybės skolos ataskaitą“ pateiktus duomenis bendra tokių įsipareigojimų suma – 48,8 mln. Lt.

Finansų ministerija audito metu informavo, kad 2013 metais surinks iš savivaldybių administracijų informaciją apie savivaldybių trumpalaikes gautinas sumas ir ilgalaikes gautinas sumas, įvertintas amortizuota savikaina, išmokamoms kompensacijoms už atkurtas piliečių nuosavybės teises į išlikusius gyvenamuosius namus, jų dalis, butus bei už išperkamą nekilnojamąjį turtą religinėms bendrijoms, ir gautus duomenis užregistruos apskaitoje.

Dėl Finansų ministerijos apskaitoje neužregistruotų sukauptų mokėtinų finansavimo sumų piliečių nuosavybės teisėms į išlikusius gyvenamuosius namus, jų dalis, butus atkurti bei kompensacijoms už išperkamą nekilnojamąjį turtą religinėms bendrijoms išmokėti konsoliduoto finansinių ataskaitų rinkinio duomenys yra netikslūs.

1.2. Muitinės departamente prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos

Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos konsoliduotoje Veiklos rezultatų ataskaitoje neteisingai nurodė apskaičiuotas ir pervestinas pagrindinės veiklos kitas ir kitos veiklos pajamas.

Muitinės departamentas 2012 metais gavo pajamų už muitinės įstaigų teikiamas paslaugas ir parduodamas prekes bei administracinių baudų, kurias reglamentuoja Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodeksas, pajamų. Jos pagal viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus (toliau – VSAFAS) turėtų būti priskirtos pagrindinės veiklos kitoms pajamoms. Taip pat Muitinės departamentas gavo pajamų už tarnybinių butų ir kito turto nuomą. Jos turėtų būti priskirtos kitos veiklos pajamoms.

Muitinės departamentas ir jam pavaldžios įstaigos 2012 metais apskaičiavo 2 868,1 tūkst. Lt pagrindinės veiklos kitų pajamų už teikiamas papildomas paslaugas, parduotus blankus, baudas pagal muitinės pareigūnų surašytus administracinių teisės pažeidimų protokolus. Todėl Muitinės

¹ Lietuvos Respublikos kompensacijų už valstybės išperkamą nekilnojamąjį turtą dydžio, šaltinių, mokėjimo terminų bei tvarkos, taip pat valstybės garantijų ir lengvatų, numatytų Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatyme, įstatymas, 1998-06-16 Nr. VIII-792 (2003-10-31 Nr. IX-1760 redakcija, su vėlesniais pakeitimais).

² Lietuvos Respublikos religinių bendrijų teisės į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo tvarkos įstatymas, 1995-03-21, Nr. I-822.

departamento konsoliduotoje Veiklos rezultatų ataskaitoje turėtų būti nurodytos pagrindinės veiklos kitos pajamos – 2 868,1 tūkst. Lt, pervestinos į biudžetą pagrindinės veiklos kitos pajamos – 2 420,5 tūkst. Lt. Minėtos ataskaitos duomenimis, pagrindinės veiklos kitos pajamos sudaro 1 005,1 tūkst. Lt, t. y. 1 863 tūkst. Lt mažesnės, o pervestinos į biudžetą pagrindinės veiklos kitos pajamos – 447,6 tūkst. Lt, t. y. 1 972,9 tūkst. Lt mažesnės.

Muitinės departamentas ir jam pavaldžios įstaigos 2012 metais apskaičiavo 26,9 tūkst. Lt kitos veiklos pajamų už tarnybinių butų ir kito turto nuomą. Todėl Muitinės departamento konsoliduotoje Veiklos rezultatų ataskaitoje turėtų būti nurodytos kitos veiklos pajamos – 26,9 tūkst. Lt, pervestinos į biudžetą kitos veiklos pajamos – 0 Lt. Ataskaitos duomenimis, kitos veiklos pajamos sudaro 2 531,5 tūkst. Lt, t. y. 2 504,6 tūkst. Lt didesnės, o pervestinos į biudžetą kitos veiklos pajamos – 2 457,6 tūkst. Lt, t. y. 2 457,6 tūkst. Lt didesnės.

Taip pat pažymėtina, kad Muitinės departamentas iki metų pabaigos nepanaudotą, kaip numato Biudžeto sandaros įstatymo³ 32 straipsnio 5 dalies nuostatos, 91,8 tūkst. Lt pajamų įmokų likutį turėjo pripažinti į biudžetą pervestinomis pagrindinės veiklos kitomis ir kitos veiklos pajamomis (plačiau žr. 2.2 poskyrį).

Dėl Muitinės departamento klaidingos apskaičiuotų ir pervestinių pagrindinės veiklos kitų ir kitos veiklos pajamų apskaitos bei minėtų pajamų neteisingo parodymo konsoliduotoje Veiklos rezultatų ataskaitoje Muitinės departamento grynasis deficitas turėjo būti 248,7 tūkst. Lt didesnis.

Audito metu Muitinės departamentas informavo, kad pajamų įmokų apskaitos klaidos buvo ištaisytos 2013 metų II ketvirtį.

Muitinės departamentas 2012 metais gautas pajamas apskaitė nesivadovaudamas VSAFAS reikalavimais. Muitinės departamento konsoliduotoje Veiklos rezultatų ataskaitoje pagrindinės veiklos kitos pajamos nurodytos 1 863 tūkst. Lt mažesnės, o pervestinos į biudžetą pagrindinės veiklos kitos pajamos – 1 972,9 tūkst. Lt mažesnės, taip pat kitos veiklos pajamos yra 2 504,6 tūkst. Lt didesnės, o pervestinos į biudžetą kitos veiklos pajamos – 2 457,6 tūkst. Lt didesnės. Be to, Muitinės departamentas metų pabaigoje nepanaudotą 91,8 tūkst. Lt pajamų įmokų likutį turėjo pripažinti į biudžetą pervestinomis pagrindinės veiklos kitomis ir kitos veiklos pajamomis.

Dėl Muitinės departamento klaidingos apskaičiuotų ir pervestinių pagrindinės veiklos kitų ir kitos veiklos pajamų apskaitos Finansų ministerijos konsoliduotoje Veiklos rezultatų ataskaitoje grynasis deficitas turėjo būti 248,7 tūkst. Lt didesnis.

³ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-430 (2003-12-23 Nr. IX-1946 redakcija, su pakeitimais ir papildymais).

2. Pastebėjimai dėl valstybės turto ir lėšų valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo

2.1. Valstybinėje mokesčių inspekcijoje prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos

2012 metais pirkdama nešiojamuosius kompiuterius VMI valstybės biudžeto lėšas naudojo neekonomiškai ir neracionaliai. VMI Informacinių technologijų departamentas, 2012-10-23 raštu⁴ inicijuodamas kompiuterinės įrangos viešąjį pirkimą, nurodė, kad planuojama įsigyti apie 110 asmeninių kompiuterių už 296,4 tūkst. Lt (numatoma vieno kompiuterio pirkimo kaina – apie 2,7 tūkst. Lt). VMI Informacinių technologijų departamentas VMI Viešojo pirkimo komisijai⁵ 2012-11-05 raštu⁶ pateikė detalų pirkimo objekto aprašymą, kuriame numatyta įsigyti jau ne 110 asmeninių kompiuterių, o 10 A tipo ir 25 B tipo itin plonus nešiojamuosius kompiuterius bei 22 stacionarius kompiuterius, iš viso 57 vienetus. Pažymėtina, kad už šiuos 57 kompiuterius VMI sumokėjo 95 proc. jiems numatytų lėšų, t. y. 282,3 tūkst. Lt (10 kompiuterių po 8,9 tūkst. Lt, 25 kompiuteriai po 5,2 tūkst. Lt ir 22 kompiuteriai po 2,9 tūkst. Lt).

Valstybės biudžeto lėšas, iš viso 282,3 tūkst. Lt, VMI panaudojo neekonomiškai ir neracionaliai, nes, išleisdama 95 proc. kompiuteriams įsigyti numatytų lėšų, vietoj planuotų 110 kompiuterių nupirko 57.

2.2. Muitinės departamente prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos

1. Muitinės departamentas prie Finansų ministerijos pažeidė Biudžeto sandaros įstatymo⁷ 32 straipsnio 5 dalies ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių⁸ 55 punkto reikalavimus, nes vykdydamas programą „Lietuvos Respublikos muitinės veikla“ pirmiausia naudojo valstybės biudžeto asignavimus, o ne įmokėtas į valstybės biudžetą Muitinės departamento pajamų įmokas.

2012 metų pabaigoje minėtos programos nepanaudotas ir numatytas perkelti ateinantiems metams pajamų įmokų likutis buvo 124,0 tūkst. Lt. Muitinės departamentas 2012 m. gruodžio mėnesį iš pavaldžių įstaigų gavo 32,2 tūkst. Lt pajamų įmokų, kurių 2012 metais panaudoti negalėjo (nespėjo). Atsižvelgiant į tai, kad dalis pajamų įmokų negalėjo būti panaudota per 2012 metus,

⁴ Valstybinės mokesčių inspekcijos Informacinių technologijų departamento 2012-10-23 raštas Nr. (11.5-33-2)-80-156.

⁵ Viešojo pirkimo komisija sudaryta Valstybinės mokesčių inspekcijos viršininko 2012-10-30 įsakymu Nr. V-390.

⁶ Valstybinės mokesčių inspekcijos Informacinių technologijų departamento 2012-11-05 raštas Nr. (11.5-33-2)-80-177.

⁷ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-430 (2003-12-23 Nr. IX-1946 redakcija, su pakeitimais ir papildymais).

⁸ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimu Nr. 543 patvirtintos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklės (2004-06-15 nutarimo Nr. 751 redakcija, su vėlesniais pakeitimais).

Muitinės departamento kitų metų naudotinas likutis turėjo būti tik 32,2 tūkst. Lt. Dėl to, kad minėtos Biudžeto sandaros įstatymo ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių nuostatos įpareigoja einamaisiais biudžetiniais metais pirmiausia naudoti įmokėtas į valstybės biudžetą pajamų įmokų lėšas, likusi pajamų įmokų suma – 91,8 tūkst. Lt – turėjo būti pripažinta pervestinėmis į valstybės biudžetą pagrindinės veiklos kitomis ir kitos veiklos pajamomis.

Muitinės departamentas nesivadovavo Biudžeto sandaros įstatymu ir Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklėmis, nes vykdydamas programą „Lietuvos Respublikos muitinės veikla“ naudojo valstybės biudžeto lėšas, o ne įmokėtas į valstybės biudžetą pajamų įmokas – iš viso 91,8 tūkst. Lt.

2. Muitinės departamento vykdomai programai „Lietuvos Respublikos muitinės veikla“ 2012 metams buvo skirta 142 334,6 tūkst. Lt asignavimų⁹, iš jų panaudota 98,1 proc.:

Išlaidos	2011 m. kasinės išlaidos tūkst. Lt	2012 m. asignavimų planas, įskaitant patikslinimus, tūkst. Lt	2012 m. kasinės išlaidos tūkst. Lt	Panaudojimo procentas (4:3*100)	2012 m. nepanaudoti (-) (viršyti (+)) asignavimai tūkst. Lt (4-3)
1	2	3	4	5	6
išlaidoms	137 350,9	129 900,6	126 912,35	98,7	-2 987,80
iš jų darbo užmokesčiui	90 579,9 *	80 483,0	77 852,73	96,7	-2 630,27
turtui įsigyti	25 891,4	12 434,0	12 735,61	102,4	+301,61
Iš viso	163 242,2	142 334,6	139 647,96	98,1	-2 686,19

* iš jų 11 118,5 tūkst. Lt buvo panaudoti darbo užmokesčio įsiskolinimui, susidariusiam 2010 metais, dengti.
Šaltinis – Valstybės kontrolė

Audito metu atkreipėme dėmesį į reikšmingą išlaidų darbo užmokesčiui Muitinės departamente pasikeitimą, lyginant su praėjusiais metais. 2012 metams Muitinės departamento darbo užmokesčiui skirta 10 096,9 tūkst. Lt asignavimų mažiau nei 2011 metų kasinės darbo užmokesčio išlaidos. Tačiau įvertinus tai, kad 2011 metais 11 118,5 tūkst. Lt buvo panaudota 2010 metais susidariusiam darbo užmokesčio įsiskolinimui dengti, 2012 metams darbo užmokesčiui skirta 1 021,6 tūkst. Lt asignavimų daugiau nei 2011 metų kasinės išlaidos.

Nuo 2012 m. sausio 1 d. Muitinės departamento su pavaldžiomis įstaigomis didžiausias leistinas pareigybių skaičius sumažintas 240 pareigybių: nuo 2 540 iki 2 300. Vykdamas Muitinės departamento struktūros reformą, nuo 2012 m. sausio 1 d. atleistas 21 darbuotojas (nuo 2012-01-01 buvo centralizuoti visų Muitinės įstaigų Personalo ir mokymo, Finansų ir apskaitos, Ūkio aprūpinimo, Bendrųjų reikalų, Statistikos analizės skyriai, panaikintas Centralizuoto F tipo muitinės

⁹ Iš jų: Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012-02-15 nutarimu Nr. 196 „Dėl 2012 m. Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto patvirtintų asignavimų paskirstymo pagal programas“ (su vėlesniais pakeitimais) patvirtinta 142 267 tūkst. Lt asignavimų ir perkeltas 2011 m. nepanaudotas 67,6 tūkst. Lt pajamų įmokų likutis.

sandėlio veiklos organizavimo skyrius ir įkurti Personalo administravimo, Finansų, Turto valdymo, Dokumentų valdymo, Statistikos analizės, Sulaikytų prekių administravimo skyriai).

Per 2012 metus sutaupyta 2 630,27 tūkst. Lt darbo užmokesčio, nes Vilniaus ir Klaipėdos teritorinėse muitinėse buvo pareigūnų, laikinai nušalintų nuo tarnybos (50 pareigūnų buvo nušalinti nevienodam laikotarpiui – nuo 1 pamainos iki 12 mėnesių), taip pat nereikėjo mokėti atlyginimo darbuotojams, esantiems vaiko priežiūros atostogose, darbuotojams jų laikino nedarbingumo ir nemokamų atostogų metu.

Atkreipiame dėmesį, kad pagal Valstybės biudžeto lėšų išdavimo iš valstybės izdo sąskaitos taisyklių¹⁰ 7.1 punktą Valstybės izdo departamentas valstybės biudžeto lėšas, skirtas asignavimų valdytojų ir jiems pavaldžių biudžetinių įstaigų programų sąmatoms vykdyti, perveda į asignavimų valdytojo ir jam pavaldžios biudžetinės įstaigos tam tikslui atidarytą biudžetinę sąskaitą banke išlaidoms apmokėti tik pagal faktinę išmokamą sumą ir tikslų mokėjimo terminą. Tuo tarpu Muitinės departamentas 2012 m. gruodžio 20 d. valstybės izdui pateikė paraišką ir gruodžio 28 d. gavo lėšų ne pagal faktinį darbo užmokesčio apskaičiavimą, o gerokai daugiau. Todėl gruodžio mėnesio pabaigoje Muitinės departamentas disponavo 900 tūkst. Lt valstybės biudžeto lėšomis, kurias stengėsi išleisti kuo greičiau, iki 2012 m. gruodžio 31 d.

Muitinės departamentas dalį sutaupytų asignavimų panaudojo turtui įsigyti ir investicijų projektams, kuriems numatyta skirti lėšų atitinkamų metų Valstybės investicijų programoje. Skirdami sutaupytus asignavimus turtui įsigyti asignavimų valdytojai privalo atitinkamai patikslinti sąmatas. Tai daryti įpareigoja Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklės¹¹. Muitinės departamentas nesilaikė šių reikalavimų ir sąmatos nepatikslino. Pagal Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2012 m. gruodžio 31 d. ataskaitą materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo išlaidos (ekon. kl. kodas 3.1.) viršytos 301,6 tūkst. Lt. Ši sąmatos viršijimą lėmė tai, kad pagal licencijų pirkimo–pardavimo sutarties¹² sąlygas suderėta 2013–2014 metais mokėti suma – 486,1 tūkst. Lt buvo sumokėta anksčiau, t. y. 2012 m. gruodžio 31 d. Muitinės departamentas 2012 m. gruodžio 6 d. gavo programinės įrangos priemonių licencijas (2724 vnt.), kurių vertė 964,1 tūkst. Lt. Minėtoje sutartyje buvo nustatyta, kad už prekes bus mokama neviršijant einamiesiems metams investicijų projektui „Elektroninės muitinės informacinių sistemų patikimumo ir saugumo užtikrinimas“ teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintos (patikslintos) sumos. Mokėjimo suma 2012 m. sudarė 478 tūkst. Lt. Likusi mokėjimo suma pagal sutarties sąlygas turėjo būti mokama 2013 m. ir 2014 m. iki kovo 1 d. lygiomis dalimis pagal pateiktą sąskaitą faktūrą. Taigi buvo nesilaikoma

¹⁰ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2000-07-21 įsakymas Nr. 195 „Dėl Valstybės biudžeto lėšų išdavimo iš valstybės izdo sąskaitos taisyklių patvirtinimo“ (2007-08-14 Nr. įsakymo 1K-235 redakcija su vėlesniais pakeitimais).

¹¹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimu Nr. 543 patvirtintų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių 79 p. (2004-06-15 nutarimo Nr. 751 redakcija, su vėlesniais pakeitimais).

¹² 2012-10-22 Programinės įrangos „EMC Documentum“ priemonių licencijų paketo ir šios programinės įrangos techninio aptarnavimo paslaugų viešojo pirkimo–pardavimo sutartis Nr. 11B-932.

Valstybės lėšų, skirtų valstybės kapitalo investicijoms, planavimo, tikslinimo, naudojimo, apskaitos ir kontrolės taisyklių¹³ 30 punkto nuostatos, kad valstybės institucijos, įstaigos ir įmonės, savivaldybių įstaigos ir įmonės, taip pat kiti ūkio subjektai Valstybės investicijų programoje numatytas lėšas naudoja tik šioje programoje nurodytiems investicijų projektams įgyvendinti ir neviršydami atitinkamam laikotarpiui jiems įgyvendinti numatyto lėšų dydžio.

Valstybės išdo departamentas valstybės biudžeto lėšas išlaidoms apmokėti į įstaigos biudžetinę sąskaitą banke perveda tik pagal faktinę išmokamą sumą ir tikslų mokėjimo terminą. Muitinės departamentas 2012-12-20 valstybės išdui pateikė paraišką ir gavo lėšų ne pagal faktinį darbo užmokesčio apskaičiavimą, o gerokai daugiau. Todėl Muitinės departamentas metų pabaigoje gautas 900 tūkst. Lt valstybės biudžeto lėšas stengėsi išleisti kuo greičiau, iki 2012 m. gruodžio 31 d.

Muitinės departamentas nesilaikė Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių, nes, skirdamas sutaupytus asignavimus turtui įsigyti, nepatikslino sąmatų.

3. Kiti pastebėjimai

Finansų ministerija patikėjimo teise valdomas akcinės bendrovės banko „Snoras“ akcijas užregistravo nebalansinėse sąskaitose.

Vyriausybės nutarimu¹⁴ visuomenės poreikiams buvo paimtos banko „Snoras“ akcijos, o Finansų ministerija buvo įgaliota patikėjimo teise valdyti, naudoti šias akcijas ir jomis disponuoti. Todėl, vadovaujantis VSAFAS reikalavimais, šis turtas įsigijimo arba tikrąja verte turėjo būti registruojamas balansinėse sąskaitose. Pažymėtina, kad minėto Vyriausybės nutarimo 3 punktas įpareigojo Finansų ministeriją organizuoti banko „Snoras“ akcijų kainos nustatymą, todėl, įvertinus tikrąją akcijų vertę, akcijos turės būti užregistruotos balansinėse sąskaitose.

4. Rekomendacijos

Finansų ministerija ir jai pavaldžios įstaigos dėl audito metu nustatytų neatitikimų ir teiktų rekomendacijų buvo informuotos žodžiu ir raštais.

¹³ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-04-26 nutarimu Nr. 478 patvirtintos Valstybės lėšų, skirtų valstybės kapitalo investicijoms, planavimo, tikslinimo, naudojimo, apskaitos kontrolės taisyklės (2011-02-23 nutarimo Nr. 205 redakcija su vėlesniais pakeitimais).

¹⁴ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011-11-16 nutarimas Nr. 1329 „Dėl akcinės bendrovės banko „Snoras“ akcijų paėmimo visuomenės poreikiams“ (su vėlesniais pakeitimais).

Pažymime ministerijos pažangą vykdant audito metu pateiktas rekomendacijas, tačiau, atsižvelgdami į audito ataskaitoje nurodytus dalykus, turinčius įtakos finansinių ataskaitų teisingumui ir biudžeto lėšų naudojimo teisėtumui, ministerijai rekomenduojame:

- Užregistruoti akcinės bendrovės banko „Snoras“ akcijas balansinėse sąskaitose (ataskaitos 3 poskyris);
- Atsižvelgiant į 2012 metais skirtų biudžeto lėšų naudojimo teisėtumo vertinimą (įstaigų prisiimtus ir jau apmokėtus įsipareigojimus bei pajamų įmokų nepanaudojimą), išanalizuoti 2013 metams numatytą pavaldžių įstaigų finansavimą iš valstybės biudžeto lėšų ir atitinkamai sumažinti skiriamus asignavimus (ataskaitos 2.2 poskyris).

6-ojo audito departamento direktoriaus pavaduotoja

Danguolė Krištopavičienė

L. e. p. 6-ojo audito departamento vyriausioji valstybinė auditorė

Živilė Baziliauskaitė

Valstybinio audito ataskaitos kopija pateikta Lietuvos Respublikos Seimo Audito komitetui.

PRIEDAI

Valstybinio audito ataskaitos
„Dėl Lietuvos Respublikos
finansų ministerijoje atlikto
finansinio (teisėtumo)
audito rezultatų“
1 priedas

Rekomendacijų įgyvendinimo planas

Rekomen- dacijos eilės numeris	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
1	2	3	4	5
1.	Užregistruoti akcinės bendrovės banko „Snoras“ akcijas balansinėse sąskaitose.	Finansų ministerija	Įvertinus tikrąją vertę, pagal 2013 m. liepos 8 d. pasirašytą paslaugų teikimo sutartį Nr. 14P-45 su UAB „Deloitte Lietuva“, minėtos akcijos bus užregistruotos balansinėse sąskaitose.	Per 15 darbo dienų nuo vertinimo rezultatų gavimo dienos.
2.	Atsižvelgiant į 2012 metais skirtų biudžeto lėšų naudojimo teisėtumo vertinimą (įstaigų priištus ir jau apmokėtus įsipareigojimus bei pajamų įmokų nepanaudojimą), išanalizuoti 2013 metams numatytą pavaldžių įstaigų finansavimą iš valstybės biudžeto lėšų ir atitinkamai sumažinti skiriamus asignavimus.	Finansų ministerija	Įvertinti Finansų ministerijai pavaldžių įstaigų lėšų panaudojimą 2012 metais ir, atsižvelgiant į vertinimo rezultatus, prireikus patikslinti Finansų ministerijos 2013 metų sąmatas.	2013 m. III ketv.

Atstovas ryšiams, atsakingas už Valstybės kontrolės informavimą apie rekomendacijų įgyvendinimą plane nustatytais terminais: vyriausioji specialistė Roma Beržinytė, el. paštas r.berzinyte@finmin.lt, tel. (8 5) 2194 493.